

Transportstyrelsens föreskrifter om kursplan, behörighet B;

TSFS 2011:20

Utkom från trycket
den 28 februari 2011

beslutade den 16 februari 2011.

Transportstyrelsen föreskriver följande med stöd av 7 och 12 §§
förordningen (1998:978) om trafikskolor.

VÄGTRAFIK

1 kap. Kursplanens uppbyggnad och struktur

1 § Utbildningen för körkort ska innehålla följande moment:

1. manövrering, fordon och miljö,
2. körning i olika trafikmiljöer,
3. resande med bil i speciella sammanhang,
4. personliga förutsättningar och målsättningar i livet.

De fyra momenten ska delas upp på följande två kunskapsområden:

1. teori och färdighet,
2. självvärdering.

2 § De aktiva verb som används i kursplanen har följande betydelse.

<i>accepterar</i>	eleven har tagit ställning till ett visst synsätt
<i>anpassar</i>	eleven justerar sitt beteende till en viss nivå
<i>använder, kör, tillämpar, uppvisar, visar</i>	eleven gör något utifrån sin kunskap
<i>bedömer</i>	eleven bedömer sin förmåga
<i>identifierar, förutser</i>	eleven känner igen något och kan motivera varför
<i>redogör</i>	eleven beskriver och reflekterar över ett kunskapsområde eller händelseförlopp
<i>utför</i>	eleven utför en uppgift
<i>värderar</i>	eleven tar ställning och kan förklara varför
<i>återger</i>	eleven kan återge fakta med viss förståelse av vad fakta står för

2 kap. Manövrering, fordon och miljö

Syfte

1 § Momentet manövrering, fordon och miljö syftar till att eleven ska lära sig att manövrera sitt fordon och göra det på ett säkert och miljövänligt sätt. Samtidigt ska eleven utveckla en realistisk uppfattning om sin egen förmåga att göra detta. Här ingår att eleven ska lära sig bilens konstruktion, funktion, olika skyddssystem och sambanden mellan körsätt och miljöpåverkan. Dessutom ska eleven utveckla sin förmåga att reflektera över händelser under utbildningen och därigenom öka sin förmåga att ta till sig intryck och erfarenheter som kan bidra till en ökad värdering av säker körning.

Teori och färdighet

2 § Målet är uppnått när eleven

1. *redogör* för
  - faktorer som påverkar bilens köregenskaper såväl positivt som negativt,
  - körtekniker som kan nyttjas för att köra bilen på ett säkert och miljömedvetet sätt,
  - bilens konstruktion och funktioner samt hur dessa inverkar på säkerhet och miljö,
  - bilens olika skyddssystem och hur dessa fungerar,
  - innebörden av de miljökrav som finns för fordonet,
  - betydelsen av att använda bilens skyddsutrustning,
  - innebörden av begreppen styrbarhet och stabilitet,
  - olika drivsystem och hur dessa inverkar på köregenskaperna,
  - väglagets påverkan på bilens köregenskaper,
  - sambandet mellan körteknik och bilens uppträdande,
  - naturlagarnas inverkan på fordonets rörelse,
  - hur man identifierar risker förknippade med bilens konstruktion, funktion och förarens sätt att manövrera,
2. *återger* regler och bestämmelser som finns inom hela momentet manövrering, fordon och miljö,
3. *utför* enklare kontroller och föreslår eventuella åtgärder på fordonet så att det är trafiksäkert,
4. *uppvisar* en rutinmässig manövrering av fordonet,
5. *använder* olika sätt att bromsa en bil,
6. *identifierar* risker förknippade med fordonets konstruktion, funktion och förarens sätt att manövrera.

Självvärdering

3 § Målet är uppnått när eleven *bedömer* sin förmåga

- att manövrera en bil på ett säkert sätt,
- att klara en uppkommen krissituation,
- att upptäcka risker förknippade med fordonets funktion och manövrering.

3 kap. Körning i olika trafikmiljöer

Syfte

1 § Momentet körning i olika trafikmiljöer syftar till att utveckla elevens förmåga att köra bil på ett säkert, omdömesgillt och miljövänligt sätt i samverkan med andra trafikanter, i olika trafiksituationer och under olika förhållanden. Momentet syftar också till att utveckla elevens förmåga att vara förutseende, upptäcka risker och att köra med sådana säkerhetsmarginaler att han eller hon inte blir inblandad i kritiska situationer. I detta ingår att eleven ska anpassa sin körning, till exempel hastighet och placering, utifrån de omständigheter som råder. Momentet syftar dessutom till att ge kunskap om och förståelse för varför trafikregler finns och hur de ska följas. Ett annat syfte är att minska konsekvenserna efter en trafikolycka genom att förmedla kunskap om första hjälpen och vilka åtgärder som kan vidtas vid en trafikolycka.

Teori och färdighet

2 § Målet är uppnått när eleven

1. *redogör* för
  - de trafikregler som gäller för bilkörning,
  - vilka åtgärder som kan vidtas vid en trafikolycka och kunskaper om första hjälpen,
  - hastighetens inverkan på risken att dödas eller skadas i trafiken,
2. *tillämpar* de regler som gäller för bilkörning,
3. *visar*
  - goda avsökningsrutiner i olika trafikmiljöer,
  - gott omdöme i samspelet med andra trafikanter,
4. *kör* med tillräckliga säkerhetsmarginaler,
5. *använder* en körteknik som medför låg bränsleförbrukning,
6. *anpassar* hastighet, placering och övrig körning utifrån de omständigheter som råder,
7. *identifierar* risker i olika trafiksituationer och trafikmiljöer,
8. *förutser* olika händelseförlopp i trafiken,
9. *bedömer* konsekvenser av olika händelseförlopp.

Självvärdering

3 § Målet är uppnått när eleven

1. *värderar*
  - konsekvenserna av sin egen erfarenhet av bilkörning,
  - det egna körbeteendet,
  - sin förmåga att kunna vidta rätt åtgärder vid en trafikolycka och kunna ge första hjälpen,
2. *accepterar* ett kritiskt tänkande om det egna körbeteendet.

4 kap. Resande med bil i speciella sammanhang

Syfte

1 § Momentet resande med bil i speciella sammanhang syftar till att ge eleven kunskap om betydelsen av att planera sitt resande med avseende på till exempel vart, när, hur, under vilka omständigheter och varför en resa ska genomföras. Kunskapen ska kunna användas för att resa så miljövänligt som möjligt samtidigt som resande under riskfyllda förhållanden som tät trafik, halt väglag och dåligt väder undviks. Dessutom syftar momentet till att förmedla kunskap som visar att körning under påverkan av till exempel alkohol och trötthet ökar olycks- och skaderisken och därför inte är förenligt med god bilkörning.

Teori och färdighet

2 § Målet är uppnått när eleven

1. redogör för

– hur val av färdmedel, resällskap och färdväg påverkar trafiksäkerhet och miljö,

– hur påverkan av medicin, alkohol, andra droger, stress och trötthet påverkar förarbeteende och trafiksäkerhet,

– hur bilkörning vid olika tidpunkter på dygnet påverkar förarbeteende och trafiksäkerhet,

– hur olika väglag och vägmiljöer påverkar förarbeteende och trafiksäkerhet.

Självvärdering

3 § Målet är uppnått när eleven *bedömer* hur egna val och motiv till resande och bilkörning kan påverka det egna förarbeteendet, trafiksäkerheten och miljön.

5 kap. Personliga förutsättningar och målsättningar i livet

Syfte

1 § Momentet personliga förutsättningar och målsättningar i livet syftar till att ge eleven en förståelse för hur olika personliga och sociala förutsättningar påverkar rollen som bilförare. Eleven ska inse hur förarbeteende och olycksrisk har samband med viljan att följa regler och bestämmelser samt med faktorer som ålder, kön, fysiska begränsningar, personlighet, attityd, livsstil, social bakgrund, utbildning och grupptillhörighet. Genom att förstå dessa samband förväntas eleven få bättre förutsättningar att anpassa sin körning så att risker förknippade med de egna förutsättningarna beaktas.

Teori och färdighet

2 § Målet är uppnått när eleven

1. redogör för

– hur grupstryck uppstår och hur det kan påverka förarbeteende och trafiksäkerhet,

– hur medvetna eller impulsiva handlingar, sökande efter äventyr, spänning, nöje, lek och liknande kan påverka förarbeteendet, trafiksäkerheten och miljön,

– hur olika val av transportslag kan påverka trafiksäkerhet och miljö,

– hur bristande vilja att följa regler och bestämmelser påverkar säkerhet och miljö,

2. återger

– hur personliga livsförutsättningar och faktorer som kön, ålder, personlighet, attityd, livsstil och grupptillhörighet påverkar trafiksäkerheten,

– hur nyttjandet av bilen förändras från det att man är ung till det att man blir äldre och vilka konsekvenser det kan få för miljön, resandet och trafiksäkerheten,

– hur man undviker att använda bilen som ett medel för sökande efter spänning.

Självvärdering

3 § Målet är uppnått när eleven *värderar* sin förmåga

– att stå emot grupstryck,

– att motstå till exempel impulsiva handlingar, sökande efter äventyr, spänning, nöje, lek osv.

Denna författning träder i kraft den 1 april 2011.

På Transportstyrelsens vägnar

STAFFAN WIDLERT

Maria Åkerlund
(Vägtrafikavdelningen)